

بخش پنجم و دوم

تو گرده ای دل من خون و تاز غصه کنی
دوباره خون بدلم برسیم دلت چونست ؟
(هانف اصفهانی)

یک گریبان نیست کز پیداد آن مه پاره نیست
رحم گویا در دل بیرحم آن مهپاره نیست
کودلی کز آن دل بیرحم سنگین نیست چاک
کو گریبانی کز آن چاک گریبان پاره نیست ؟
ای دلت در سینه سنک خاره با ما جور بس
در تن من آخر این جانست سنک خاره نیست
(هانف اصفهانی)

گلشن کویش بهشتی خرمست اما دریغ
کز هجوم زاغ یاک بلبل درین گلزار نیست
(هانف اصفهانی)

بیگانه وار میگذری از سواد چشم ای نوردیده حب وطن در دل نو نیست
(مخمل کاشی)

تمه نکش و صالم و در گرد کوی تو جز گرد کوچه هر من کوچه گرد نیست
(معتمد کاشی)

گفتی که رفته رفته چو عمر آیست بسر عمر زدیر آمدنت رفته رفته رفت
(معتمد کاشی)

خوب رویان همه جامایل جورند ولی در حصف سیم تمان چون توجفا کاری نیست
(مستوره گردستانی)

سنک ستم باقصد دل خسته بر مدار کاین شیشه را بهاد نفس میتوان شکست
( )

چون هست شبیه دل تو گبرم و بوسم هر سنک که یعنی بزمین سخت و سیاه است
(آگاه قاجار)

در شکایت از دوست و معشوق

از تو درد دلم ای عهد شکن بسیار است

بر سر حرف می‌ارم که سخن بسیار است

(رشکی همدانی)   ☆☆☆

فرماد مرا در دل سخت اثری نیست در حلقة خوبان ز تولد سخت تری نیست

تابال و برم بود ز دامم نرهاندی که مرا باش و پری نیست

(دهان اصفهانی)   ☆☆☆

تابکی در بی تخریب دل من دل تست

آخرای خانه خراب ان دل من منزل تست

( )   ☆☆☆

در راش او فقادم او اصلا نمی‌داشت تاخون من نریخت ز من دست بر نداشت

(بهار خراسانی)   ☆☆☆

از سینه می‌کشم ز جفای تو آه و باز در دل ز آه خود بخدا می‌سپاره مت

(صبهای قمی)   ☆☆☆

از بزمقا ز آمدن من برون دود بر خاست کرم و دادن جارا بهانه ساخت

(میلهی ترک)   ☆☆☆

برون ز کوی تو با خون دیده خواهم رفت

هزار طعن ز دشمن شنیده خواهم رفت

پیای بوس تو چون آمدم نهانستم

که پشت دست بدنان گزیده خواهم رفت

(خان احمد گلستانی)   ☆☆☆

کر نمیخواهی دلم را حاجت آزار نیست من با وصد کاردارم گر ترادر کار نیست

(ولی دشت بیاضی)   ☆☆☆

ای مست ناز گرمه باید بخاک ریخت سکبار ساغر از کف ما میتوان گرفت

(کلیم کاشی)   ☆☆☆

بخش پنجم و دوم

تا بر گرفتی از سر عشق دست مهر

هرجا که در هوای تو دستیست بر سر است

(ظہیر قادری)

ربودن دل خلق و نهان نمودن رخ
بدانم او زپری یا پری ذوی آموخت

خوشابحال دل عاشقی که دلدارش بعکس دلبر من ذرہ بروزی آموخت

()

یکسر موی ترا رحم نیامد بر من با وجود یکه دل کبر و مسلمان میسوخت

()

دل بازده که بید دلارای دیگر است بر جین بساط ناز که سودای دیگر است

در دل نمازه تاب جفای تو پیش ازین موقوف یک تغافل بیجای دیگر است

(قاسم اردستانی)

تو خود بگوی دگر دامن کرا گیرم مرا که چاک ز دست تو در گریبان است

(نصیبی صرشته)

از آن بخاک نشتم که آن کمان ابرو

مرا چو ایر سوی خود کشید و دور انداخت

()

گریار ضرر میکند از دوستی ها مارا بفروشید به بیانی که خرید است

()

هری هر تی پختن خر سینه من میشکافد بهانه اینکه پیکان من اینجاست

(مصطفی تبریزی)

صد دوست پیش کشته نه من نیز دوستم

آخر چه شد که این کرم از من دویغ داشت

(امیر خسرو دهلوی)

گریم زغم تو زار گوئی زرقست چون ذرق بود که دیده در خون غرقست

تو پنداری تمام دلها دل است

(جلال الدین ولوی)

در شکایت از دوست و معشوق

خواجه آذر بسخن‌های بد‌اندیش فروخت

بنده را که کنه خدمت و عیش هنر است

هزه همچو
({احمدعلی‌پیرزا فاجار)}

تیمار غربان سبب ذکر جمیلست جانامگر این قاعده در شهر شما نیست؟

*) حافظ

دشمن اگر می‌کشد بدوست تو انگفت با که تو انگفت انکه دوست مر را کشت

شاطر عباس صبوحی همچو همچو

فر باد مردمان همه از دست دشمن است فرمود

فراد سعدی از دل نامه ربان دوست

(سعدی) _____

پیش که بر آورم زدست فر باد هم پیش تو از دست تو می‌خواهم داد

(سعدی) _____

ایکه هر گز فرامشت نکنم هیچت از بنده باد می‌اید؟

(سعدی) _____

دل چنین سخت نباشد که کسی بر مردانه نشنه می‌پیرد و شخص آب زلالی دارد

(سعدی) _____

نه من از دست نگارین تو مجر و حم و بس

که بشمشیر غم کشته چو من بسیار ند

عجب از جسم تو دارم که شبانگه تا روز

خواب می‌کیرد و جمی ز غم کشیدار ند

(سعدی) _____

تول اچه غم که یکی در غم بجهان آمد که دوستان تو چندان که می‌کشی پیشنهاد

(سعدی) _____

عیب شیرین دهنان نیست که خون میرینند

عیب صاحب‌نظر ایست که دل می‌بندند

(سعدی) _____

قتل این خسته بشمشیر او تقدیر نبود ورنه هیچ از دل بی‌رحم تو تقسیم نبود

بخش پنجماه و دوم

مادب آئینه حسن تو چه جو هر دارد **نکه در آن آه** مرا قوت تأثیر نیود
(حافظ)

هزار بار شود آشنا و دیگر باز **مرا بیمندو پرسد که این چه کس باشد**
(حافظ)

هاد میکنی از من نه میروی ازاد **نه در برای بر چشم و نه غم از نظری**
(حافظ)

نکه نداشت دل ما و جای و نجاش نیست زدست بند چه خیز ره خدا نگاه دارد
(حافظ)

دلبر بر قت و داشد گانرا خبر نکرد **باد حریف شهر و رفیق سفر نکرد**
من ایستاده ام که کنم جان فدا چو شمع او خود گذر بمن چو نسیم صبا نکرد
گفتتم مگر برگره داش مهر بان کنم در سنك خاره قطره باران اثر نکرد
(حافظ) **خوب**

در سنك خاره ناله من و خنہ کرد لیک **سبختی نکر که در دل جانان اثر نکرد**
(محیط قمی)

اگر چه خون مرار بخت بیگناه ولی **کسی مصلایه از ر خوبها نکند**
( ) **خوب**

ز آه و ناله بُریدم طمع که در دل سنك **نه آه بیان افتاده ناله کار گر آه**
(وصال شیرازی)

آه دلم در دل تو راه ندارد **آه از آندل که رام آه ندارد**
دلن روی بتان گناه شمردند **گر تو بما بگری گناه ندارد**
(وصال شیرازی)

بادل سخت تراز سنك چه سازم گیرم **آه ما را بدل سنك سرت باشد**
(وصال شیرازی)

آنکه دل عالمی برد **بنگاهی وه که دل هیچ کس نگاه ندارد**
(وصال شیرازی)

درشکایت از دوست و معشوق

تو چنین که بسته‌ای در کسی از کجا در آید

مگر آنکه در سرایت ملک از هوا در آید

(وصل شیرازی)

اولم در صدر جا فرمود و در دل مهر خویش

آخرم چون دید عاشق ره بدر گاهم نداد

(وصل شیرازی) ☆ ☆

جانان نظری کو زوفاداشت ندارد لطفی که از این پیش بهاداشت ندارد

رحمی که باین غمزده اش بود نهادست لطفی که باین بی سرو پاداشت ندارد

(وحشی باقهی)

خواهم که ذ بیداد تو فریاد بر آرم چندانکه دگر طاقت فریاد نباشد

(وحشی بافقی)

رسم کجاست این توبگو در کدام ملک دل هبیرندو چشم بسلا نمی‌کنند

رحمی نمی‌کنی مگر این محرمان تو اظهار حال ما بتو اصلاح نمی‌کنند

(وحشی بافقی) ☆ ☆

آهنین دل بین بسته‌ستنک ازوی وام خواهد

سخت تر ز آن دل دل من کز چنین دل کام خواهد

(حجاب شیرازی) ☆ ☆

فالمن اثری در دل صباد نکرد پر بالم نگشود از قفس آزاد نکرد

() ☆ ☆

گرچه کردیم تعامل بجهای تو ولیک اینهمه جور و جفا از تو سزاوار نبود

() ☆ ☆

من از جفایش نترسم ولی از آن ترسم که عمر من بجهای کردنش و فانکند

(قراری کیلانی) ☆ ☆

خدا بشکوه زبان من آشنا نکند من وشکایت و آنکه ز تو خدا نکند

(قسمی انشار) ☆ ☆

پنجم و دوم

با وجود آنکه چشم بزمش از من رو شست

قدر من چون شمع هر ساعت تنزل میکند

(ابوالحسن شیرازی)

تو بدین گمان بودی که بمن چنین تو ان زیست

بجفا چنین دلیرت دل برد بار من کرد

(میرصبری اصفهانی)

خوش آنکه از توجفای ندیده میگفتتم فرشته خوی من آیا ستمگری داشد؟

(میرصبری اصفهانی)

وعده وصل بفردا دهی و میدانی هر که امروز ترا دید بفردا نرسد

(شاهدی نیشا بوری)

ویران کنی آن دل که در او سازی منزل هر گز نگذاری که بود منزل آباد

ای منزل تو گشته ر آشوب تو ویران آن شهر کزو خواستی آباد همی باد

(نیشا غزنوی)

کس ندیدم که در راه تو نشیند لیک تشنهیدم کزین راه کسی بر خیزد

(صافی اصفهانی)

ناز نین طبع ترا از گله چون رنجانم هر چه اردی بگذشت آنچه کنی هم گند

(جامی)

حمدشکایت ز تو آمد در دل واز بس خوبی چون نظر بر تو فتد غیر دعا نتوان کرد

(بستی فروینی)

نگردید من از ناز و من بدین خود را دهم فربی که بر قاصد اعتماد نگرد

(میر محمد جعفر تبریزی)

از ما خبرت نیست مکر کوی تو ایمه با کلمه ویران چقدر فاصله دارد؟

(مستوره کردستانی)

گویند دل بآن مه نامه ربان مده دل آن زمان رهود که نامه ربان نبود

(میراصلی قمی)

ستم ظاهر او لطف نهانی دارد صیدرامی گشده آن شوخ که لا غر نشود

(طالب کلیم)

در شکایت از دوست و معشوق

آورد هزار تیغمو تاخون کند دام نی میکشد مرا و نه آزاد میکند
 نمیباشی نمیخوانی نمیجوانی نمیبرسی چرا از آشنا یان اینقدر کس بیخبر باشد
 (ملاشافی تکلو) (صائب تبریزی)

خاطرم جمعست از بد گوئی دشمن که پار
 گوش بر حرفش نمیدارد چو نام من برد
 (میلی ترک)

بهر هزار وعده خلافی دیگر است گر از هزار وعده یکی را وفا کند
 (میلی ترک)

ذ بزم دوش نه او را خیال رفتن بود بهانه جوئی از بزر رفتن من بود
 (واقفی خواجه علی)

با من سخنست نیست و گرنه با شاره بتوان سخنان گفت که اغیار نداشت
 (ولی دشت بیاضی)

مرا نخواهد اما زرشک آنکه مباد کند اسیر مرا دیگری رها نکند
 (عزی فیروز آبادی)

بسکه بر ناله دل گوش ندادی آخر هم دل از ناله وهم ناله ز تائیر افتاد
 (فروغی بسطامی)

تو که از قید گرفتاری دل آزادی کی توان باتودم از حال گرفتاران زد
 (فروغی بسطامی)

از دل سخت تو باید ضمیح مهر برد که کجا نرمی از آن بیضه فولاد آید
 (الفت کردستانی)

گفتم چگونه میکشی و زنده میکنی از یک نگاه کشت وجواب دگر نداد
 (میر خسرو دهلوی)

بروز گار تو هر دل که بود پر خون شد ستم تو کردی و تهمت نصیب گردون شد
 جنون زرور ازل بود قسمتم لیکن باین که دیر رسیدم نصیب مجذون شد
 (ملا درکی قمی)

نومید چو آیم سر کوی تو کویم امید که این بار چو هر بار نباشد
(ضمیری اصفهانی)

چو همیتم کسی از کوی او دلشاد می‌آیست
فریبی کاول از وی خورده بودم یاد می‌آید
(ضمیری اصفهانی)

این جور دیگر است که آزار عاشقان چندان نمی‌کنی که بجور تو خو کنند
(حکیم شفایی اصفهانی)

هیراندم از باز چو مرغی که بی بالش بگشایند و پریدن نگذارند
کنی کتاب دلم را و گوئی آه مکش بلند چون نشود از کتاب سوخته دود
(دهقان اصفهانی)

بی من عشق بیداد آسمان رستم ولی ز جور تو بیداد گرچه خواهم کرد
بسنگ رخنه تو انم بناه کرد ولی نمی‌کند چو در آن دل انز چه خواهم کرد
(عاشق اصفهانی)

تعافل کرد تادر آرزوی دام او بودم کنون کز گوشه بامش پریدم دانه میریزد
(عاشق اصفهانی)

از ما به لیک مباد اینهمه بیداد در حوصله حلم خداوند نگنجد
(نوری اصفهانی)

کفتی که دهم کام دلت روزی و بسیار ماه آمد و سال آمد و آن روز نیامد
(واله اصفهانی)

ای خواجه جفا و جور تاکی آخر همه کس غلام دارد
(نیاز اصفهانی)

سوی من ای خواجه یاک نگاه نکردي بندم کسی اینچنین نگاه ندارد
(صافی اصفهانی)

سکه شد چاک زدست تو درین شهر نماند
یاک گریبان که کسی در غم ما پاره کند

تو از این شاد که شد سینه من چاک و دلم
شاد کز رخنه آن روی تو نظاره کند
(مجدر اصفهانی)

در شکایت از دوست و متعوق

دوست آنست که همچو آنیمه رو برو گوید
نه که چون شانه با هزار زبان پشت سر رفته هو هم گوید
(پنجه ۲۷)

قائلی خون مرار بخت که در روز جزا نظر از ناز بهنگاهی و بخشش زکند
(صرف اصفهانی)
(پنجه ۲۸)

نه من بیندگی خواجه دگر راضی نه خواجه ام روش بنده پروردی دانم
(درویش معبد طالقانی)
(پنجه ۲۹)

فعان کهه پیکم اکنون جفای پادشاهی دا که در گاهش ذجفاها مرآ پناهی بود
(طریق ناینی)
(پنجه ۳۰)

وه که تیر آمن صد سانگ خارا راشکایت
در دل چون سانگ آن بیرحم راهی هم نکرد
(صفایی نرافی)
(پنجه ۳۱)

شکایت از تو ستمگر کجا بر مچکنم تود درس تو جفا جو مرآ که داد دهد ؟
(شهیدی قمی)
(پنجه ۳۲)

دل داشت پیشتر از هی نقد و صدال دست چندان نداد بش که بدهست گدا دهنده
(میروالهی قمی)
(پنجه ۳۳)

آئی و بگذری و همن باز تنگری ایحان من فدای تو این نیز بگذرد
(انصاری قمی)
(پنجه ۳۴)

خوشی به لشمنی جمهوری ولی اوهم باين خوشتست که همچون تودشتنی دارد
(جمهوری قزوینی)
(پنجه ۳۵)

روزگاری برفت و از مانا بدت یکبار باد در دهستان فراموش کرده رامیدار باد
من که دائم سرگران بود هر اعلاف اندک میکنم بسیار باد
(محشم کاشی)

بخش پنجماه و دوم

آخرای پیمان شکن یاران بیاران این کنند؟

دوستان بیهودجی با دوستداران این کنند؟

(محتشم کاشی)

﴿۱۷﴾

بعجوي هم تخرد خر من اخلاص هرا کم بودقيمت جنسی که فراوان باشد

(حسینی هروی)

﴿۱۸﴾

جو مر گم شد يقينت لصفها کردی دهنده آری مریض مردانی را آنچه در دل آرزو دارد

(غیانتای حدوائی)

تعاقل تابکی؟ حرفي نگاهی گوشة چشمی

جفا قدری ستم حدی و جور اندازه ای دارد

دل مجدوب خود را با تعاقل بیش از این مشکن

که در قانون خوبان امتحان اندازه ای دارد

(مجدوب تبریزی)

﴿۱۹﴾

یاک جهان دل بگرفتی و فکنندی ز نظر علم الله که این کار ز تدبیر نبود

(خسروی قاجار)

_____

هزار بار برویم بیسته اوید و باز دلم گشایش از آن آستانه میطلبند

(خسروی قاجار)

﴿۲۰﴾

امروز هم بوعده وصل تو شام شد عمر هم بوعده های دروغت تمام شد

(فتحعلیشاه)

﴿۲۱﴾

گر قصد ربون دل هات نبود روی چو مهست بما نبايست نمود

واکتون که نمودی وربودی دل ما ناچار بکام هات میباشد بود

(واحد تبریزی)

﴿۲۲﴾

تو این جوری که بامن میکنی ولطف پنداری

بنچشم من خوشست اما بین هر دمچه میگویند

( )

﴿۲۳﴾

در شکایت از دوست و معشوق

خانه بیانم زغم کردی خراب خوب کردی خانهات آباد باد
 (اصف داغستانی)

گر تو زما غافلی ما به تو منتظر بم ور تو زما بی خبر های تو امیدوار
 (سعدی)

از دست ستمهای تو دارم گله بسیار مارا گله بسیار و تورا حوصله بسیار
 (قابل ایروانی)

هر عضو من ز دست تو دارد شکایتی چون ارغون ابا الهم از ناله های ذار
 (قصیر قمی)

مارا چوروز گار فرآهوش کرده ای چنان شکایت از تو کنم باز دوز گار
 (عمق بخارانی)

گفته ای بیش کسان بارگاه رجایست تو نرو جای د گر تانروم جایی د گر
 ( )

ترا گمان که دلم برده دلستان د گر من از غم تو هلاک و تو در گمان د گر
 (شاهی سبزواری)

غصم نمیخوری و میری گمان که فلان مر از مهر تو بیخواب و خورنگرده هنوز
 رژشم اگر چه فکنندی فتاده خود را زالتفلات تو قطع نظر نکرده هنوز
 (معنیش کاشی)

من بیدل و در دل ترا قصد دل آزاری هنوز
 آن دل که وقتی داشتم دارم تو بنداری هنوز
 ( )

فریاد که چندان ز جفای تو نمردم گفتم که کنون جور تو باور نکند کس
 از گریه کنم گل هم شب خالک روت را تاروز ز بیداد تو بر سر نکنند کس
 (آذر بیکدای)

یخش پنجه و دم

بن گوید ز لطف خود بغير و ساده لوحى بين

که من خوش می کنم خاطر که گشته محروم را زش
لر لر لر لر
(طایر شیداری)

هر شبم وعده دهی کایم و نائی برهن

چند ازین عشه خرم من ز توای عشه فروش
لر لر لر لر
(سنائی غزنوی)

بجز تو کز ستمت سوختی دل ما را بدست خویش که آتش زند بخانه خویش
لر لر لر
(رهی معیری)

تاقه کردیم دگر باره که شیرین لب دوست بسیج باز نمی باشد و چشم از تازش
غرق در یای غمت را در مقی بیش نماید آخر اکنون که بکشتنی بکفار اندازش
(سعدی)

چه جرم هفت که باما سخن نمی گوئی چه کرد هام که به جران تو سزاوارم
(سعدی)

از دشمنان برند شکایت بدشمنان گردوست دشمنست شکایت کجا برم ؟
(سعدی)

مرا دو دیده براه و دو گوش بربیغام تو فارغی و بافسوس می رو د ایام
شهی نه سی و روزی که دوستدارانت چگو نه شب بسحر هیبرند و صبح بشام
(سعدی)

ترابیم و خواهم که خالک بای تو باشم مرا بیینی و چون ادگندری که ندیدم
لر لر لر
(سعدی)

بغیر آنکه بشد دین و دانش از دستم د گر بگو که ز عشقت چه حرف بر بستم
(حافظ)

عهد کردی که بسوزی زغم خویش مرا هیچ نیست تو می سوز که من می سازم
لر لر لر
(حافظ) (شیخ اوحدی مراغه)

بخاطر میرسانی هر کجا که کشیداری همین از خاطرات جان گرامی من فراموشم
لر لر لر
(گرامی تورک)

در شکایت از دوست و مژوق

گر مر ا میکشی از کشنده انکار مکن   که من از بهر همین کل ز مادر زادم
تو قوی پنجه شکار افکن و من صید ضعیف   ترسم از ضعف بجهانی نرسد فریادم
(فروغی سعثامی)   ۲۰ ۲۰ ۲۰

تو شاد از آنکه بجورم زیا فکنندی و من خوش
بدین که تو دقت نهاد از آن سر کویم
(یعنی چندوی)   ۲۱ ۲۱ ۲۱

هموره دل شدز تو ویران بکه گویم   مالکی که خرا است ز سلطان بکه گویم
(غزالی هروی)   ۲۲ ۲۲ ۲۲

بر خاستی ذجا به شتابی که ماودل   فرصت نیافتنیم که همرا خبر کنیم
(راقص)   ۲۳ ۲۳ ۲۳

شکستی در دام خواری و میگوئی برون آورد
باين تقریب میخواهی که ماند زخم سوزن هم
(هلالی جفتانی)   ۲۴ ۲۴ ۲۴

گفتم که چه شد شیشه دل گفت شکستم   گفتم که چرا ؟ خنده کنان گفت که مستم
( )   ۲۵ ۲۵ ۲۵

پس از عمری که در بزمش بصل تقریب بنشستم
سخن از مدعای من گند تا زود بر خیزم
(میلی ترک)   ۲۶ ۲۶ ۲۶

شکوه نیارم من از چهای تو جانا   از که وفادیده ام که از تو بیینم
(زمان بختباری)   ☆ ☆ ☆

دیدی از دورم و دانسته تغافل کردی   خوب کردی که ترا خوب تماشا کردم
(شوکنی اصفهانی)   ☆ ☆ ☆

پنجمین پنجاه و دوم

فریب بین که فرستادنو بدو حسل دمادم   بدین خیال که شاید در انتظار بیهوده
 (ضمیری اصفهانی)

چو بر خیز دن خواب ناز بیندسوی خود رویم   بهایه چشم مالیدن کند تا نشکرد سویم
 (ضمیری اصفهانی)

از کوی تو روزی که زیداد تو رفتم   از دیده نهان ناشده از باد تو رفتم
 (میر مشتاق اصفهانی)

نَدِ يَكْبَارِ بِرْ دَرْ حَلَقَهُ وَ امِيدَوَارِي بَيْنَ
 که هر کس حلقه بردرزد گمان بار میکردم   (عاشق اصفهانی)

بغير آنکه بیوشد رخ تو از نظرم   چسود آنکه نهی آستین بچشم تم
 (مجهر اصفهانی)

سیگانگی نگر که من و بار چون دوچشم   همسایه ایم و خانه هم را نمیدهایم
 (میر صیدی خواهانی)

روز محشر چو پرسند که خون تو که ریخت آه حسرت کشم و سوی تو نظاره کنم
 ( )

ما یه تشهادست خود را بلکه حد دست دگر   و ام میگیریم و از دست تو بر سر میز نیم
 (امنیاء نجفی)

زمن تاچند بگریزی بترس آخر از آن روزی
 که چون بیداشوی از دور متهم از تو بگریزم
 (ملک قمی)

بمن چندین گناه از بد گمانی میدهد نسبت   که منه در گمان افتاده بندارم گنه کارم
 (معتشم کاشی)

تو بملک حسن هر قدر سپاه ناز داری   بهمان قدر ز جور تو من اشک و آه دارم
 سپه غمث بجهانم همه شب ز نه شبی خون   سکرت گمان هنوز است بدل که آه دارم
 (ذوقی اصفهانی)

در شکایت از دوست و مشوق

چو خواهد بی سبب رنجاندم اول کند اصفهانی

که وقت شکوه چون او را بیاد آرم خجل گردم

(بغضتی قزوینی)

توئی که گوش بعروف نمیکنی ورنه ز کوه با همه امکین جواب می شنوم

(حسنه علی اصفهانی)

دارم سخنی راست بگویم یا نه باهن توجه ای که بودی منهم

(علیه نقی کمر)

تو آنهای که کسی زنده در جهان بگذاری

یقین که نوبت هفت میز سد شتاب ندارم

(رشکی همدانی)

مکش بخون برو بالم که من هر آنچه بریدم بغیر گوشة بامت نشیمنی نمگزیدم

هزار دانه فشارند را مشان نشدم من هزار سنگ بهالم زدی و من نپریدم

(صاحبی بیدگلی)

ذ آغاز طلبکاری دیدم ذ تو صد خواری انجام چه خواهد شد اینست چو آغازم

(غبار رازی)

خاکی و ترا مشک ختن دانستم خاری و ترا سگ چمن دانستم

دردا که من آنم که تو هیلانستی افسوس تو آنهای که من دانستم

(عسادی شهر باری)

هم خودمیدهی می هم زمستی میکنی عیم

هم خود میکنی معجنون و هم خودمیدهی پندم

(وصال شیرازی)

گریه دانم که در آن دل نکند تائیری زنگی از آینه خاطر خود میشویم

شکوه دانم که در دل سنگش نکنند سخنی از بی آسایش دل میگویم

(وصال شیرازی)

بخش پنجم و دوم

نه یادم کردی و نه رفته از یادم چه خوش بودی

چنان که یاد خود بردی اگر هیرفتی از یادم

(اختر گرجی)   ۴۷

ابرام در شکستن من اینقدر چرا آخر نه من بیان تو بر واژ میکنم؟

(صحابت پیریزی)   ۴۸

ما ز یاران چشم یاری داشتیم خود غلط بود آنچه ما پندراشتیم

( )   ۴۹

بندگی کردیم و دیدیم از تو ما پاداش خویش

زرد رخسار به واژ جورت بجهان آزرمدهایم

از برای کشتن ما چند تازی اسب کین

کرجفايت مردمود ا در غمته بر وردهایم

(سنایی غزنوی)

حاصل نبود کسرا از عشق تو در دنیا   جز ناهه سیه کردن جز عمر هبا کردن

(سنایی غزنوی)   ۵۰

یادم نمی‌گذرنی و ز یادم نمی‌روی   یادت بخیر یار فراموش‌کار من

( )   ۵۱

بسکه دامن کشی از دست من بی سامان خاک بر سر کنم از دست تو دامان دامان

(ملکی تو سر کانی)   ۵۲

نشیند در بزم لیکن بنوعی   که در هیحانه کافر با مسلمان

(مرشد بر و چردی)   ۵۳

ز دستم بر نمی‌آید که انصاف از تو بسته انم

دوا داری گناه از خویش و آنگه بر من آشفتن

(سعدی)   ۵۴

در شکایت از دوست و معشوق

کسان گویند هر جو ینده‌ای با بنده می‌باشد ترا بیجویم و هر گرایی با من ساخت این
از بسکه بیان است به جدائی بهانه جوی بیانی ترانه
(هلالی چنایی)

از بسکه بیان است به جدائی بهانه جوی حدیث از نجم از تو و دارم نهان ز تو
(بیانی ترانه)

جفا و جور تو کم شدم گر شدی آگاه که من بجور و جفا نیز خوشدام از تو
(شهاب اصفهانی) بیانی

گر باد گران به از منی وای بمن ور با همه کس همچو منی و ای همه
(شمع ابو سعید ابوالغیر) بیانی

جز چنان گر بدان تو در شهر ندیدم یا کچان گر بدان که زادست ندر بد
(از رگر اصفهانی) بیانی

حیفست از آن دهن که تو داری جواب نخواه و آن سینه سفید که داری دل سیاه
پیچار گان در آتش عشقت بسوختند آه از تو سنگی که چه نامه بر بانی آه
شهری بشنگنای او در شنگنای عشق شب روز میکنند و تو در خواب شب گاه
(سعدي) بیانی

من چرا دل بتودادم که دلم می‌شکنی یا چه کردم که نگه باز بمن می‌نکنی
(سعدي) بیانی

من اگر هزار خدمت بکنم گناه دارم تو اگر هزار چون من بکشی که بستاناهی
بکشی نمی‌توانم که شکایت تو گویم همه جانب تو گپرند و تو آنکنی که خواهی
(سعدي) بیانی

گفتی که دهم کامت و جانت بستانم ترسم ندهی کام و جانم بستانی
(حافظ) بیانی

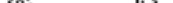
آوخر که وصل ما و ترا شرط مهر نست ور نه چه مهری از نبل ما چه کیسته‌ای
(وصلان شیرازی) بیانی

نه دلست اینکه تو داری که بکنی سنگ سیاه بکف آوردده و پر شیشه داش رزدای
(یغمای چنایی) بیانی

ایمپلیکیشن پنجمین دوره

دانی ای ناله که در دل زچه تأثیر نکرده رخنه بر سنگ محالست تو تقدير نکرده
( ) ۴۷

فریاد از آن نرگس مستی که توداری آه از دل دبوانه پرسنی که توداری
ترسم که یکی زاهل و فائز نمایند در کشتن این طایفه دستی که توداری
(میرزا محمد گسکنی)

کی چنین بودل انصاف بدھ جون ہتو دادم کش بدین روز تو امروز یعنی باز سپاری
(وصلہ شیرازی)

تو این چنین که دل دوستان بی ازاری نه دوستی بخدا دشمنی و خونخواری
(وصال شیرازی)

خوش گلشنی است با غجمات و لی در باغ کثر وی نهال جور و جفا بر نمی‌کنی
(وصلان شیرازی)

جز آنکه جور و جفاایت ز دلبران بیش است
اگر تو پنجه بخو نمذ نی رُدست غمت
د گرز لطف و ملاحت ذ دیگران چه کمی ؟
کیجا روم که تو هم حا کمی و هم حکمی
(وصار شیرازی)

دل میری و هیچ معاشر نمیکنی
گفتم که دل بری زمن و دل دهی من
یکروز باد ما نکنی از ره و ها
خوش پرداي که دردی و حاشا نمیکنی
غافل از اینکه دردی و سودانمیکنی
این خودن غفلتست که عمدانمیکنی
(وصال شیرازی)

گر ز بهاری مراد شهر بیرون میکنی دل که در کوی تو میماند با و چون میکنی ؟
(همانی نشائی)

ترسم که رفته به بیگانگی کشد از من تکاهلی و ز جانان تعافی
( )

تابکی چشم بره بر راه تو نشینم؛ با میدی که زد اهی تو بیانی و نیانی
نه بُر (د فیق اصفهانی) (هاتف اصفهانی)

در شنیدن از دوست و معشوق

یک پندار خوش بدر دلم زوده سید جون حاکمی که تازه زدد و لایش
منکه داد از تو بغیر از تو نموده سکی (نوری اصفهانی)

شرط انصاف نباشد که بدادم نرسی
(زرگر اصفهانی)

بناله ام دل صد مرغ هیکشد (نیزه) مرا برای چه از دام خود رها کردی
(کلیم کاشی)

نه تقد کنی به بند زه نور نوجه زا هر باز خداوندی
(نیزه)

تاجنده جما بمن تو صیاد کنی
تابال و پری داشت نکردن آوار
هر مرغ دلمز کینه بیداد کنی
اکنون که پرش دیخته آزاد کنی
(عندلیب کاشی)

پر سم رتو رسمیدن اگر عیب نداشد عاشق چو نمیخواهی معشوق چرا ای ؟
نه نیزه بایه (خواجی کرمانی)

آخر ای جانا تو بام آشنا کی باند
کاشتی اعم محبت بر دل و برجان من عاشقم کردی و دست از دامنم برداشتی
(نیزه)

هم ایم ز مجلس و میخوانیم ز در هم نده میفروشی و هم بند میغزی ؟
(فروغی بسطامی)

نمایاریم حدیثی ز جهابت سهان
بسنه بودیم لب از حرف جهایت بونه
سخنی گفتی و ما را بخن آوردی
(عذری بیکدلی)

نمایاریم هدف تیر تغافل باند
اطفی ، قهری ، تبسی ، دشنامی
(ابوالی روبداری)

ماچه کردیم و چه گفتیم چه داشی جه تغافلی
که زمانقطع نظر کردی و پیوند بریدی ؟
(ضولی بندادی)

بخش بیجاه و دوم

بلبل از گل نکشید آنچه کشید هزاومن گل به بلبل نکند آنچه تو با من کردی
(غالب صفوی)

بعض کر شمه و نازم شکار خود کردی کنون کناره گرفته چو کار خود کردی
()

بکدام نه بست این بکدام ملتست این بکشند عاشقی را که تو عاشقم چرا نی
()

دیگری جز تو بمن اینمه بیداد نکرد جز تو کس در نظر خلق مراخوار نکرد
آنچه کردی تو بمن هیچ ستمکار نکرد هیچ سنگین دل بیداد گراینکار نکرد
این ستمها دگری با من بیمار نکرد هیچ کس اینمه آزار من زار نکرد
مگر ز آزدن من هست غرض مردن من
مردم آزار نکش از پی آزدن من
(وحشی بافقی)

بِسْتَشِيش وْ بِجَاه وْ سَهْم

در شکایت از سنت عهدی و دیو فائی

سنت عهدی که بد و عهد موبد است ترسم آخر که بمحظی شکنند پیمان را
نیز نهاده
(فروغی بسطامی)

با آن همه بد عهدی من عهد تو نشکستم چون شد که شکستی تو پیمانه پیمان را
ذوقی اصفهانی
نیز نهاده

گشته ام بسکه زیمه‌ری باران داشتگ میکشم آرزوی گوشة تنهایی را
نیز نهاده
(زرگر اصفهانی)

ذیمه‌ری چنان دم میز نی باعما که پنداری بهر خویشتن نشینیده‌ای نام محبت را
نیز نهاده
(اقدسی مشهدی)

آن روز سکه تعلیم تو میکرد معلم بر اوح تو نتوشت مگر حرف و فارا
نیز نهاده
(هلالی جفت‌آئی)

ایدل بر نده هر چه توانی همیکنی میدان فراغ یافته‌ای گوی زن هلا
عشق ترا او فا ز تو بیشست ز آنکه تو از من جدا شدی و نشد عشق تو جدا
نیز نهاده
(مسعود رازی)

آن بار که عهد دوستی را بشکست میرفت و منش گرفت دامان در دست
میگفت که بعد ازین بخواهم یعنی پنداشت که بعد از اول رخوابی هست
نیز نهاده
(سعدی)

بر عهد نیست بار زندگنده روز گار با آنکه سنت عهد ترا از روز گار نیست
آسوده ام زرشک و فای تو بار قیب دانم که دوستی ترا اعتبار نیست
نیز نهاده
(وصال شیرازی)

بخش پنجم و سوم

آنهد که با تو بسته بودم زادست هر را فراموش
 (حیرت قاجار) ۴۷

عهد خود را شکست چون دلما دلما را شکست چون دلما
 (ولی دشت بیانی) ۴۸

رودو که دل از هر تو بد عهد گستیم از دام و هوای تو بجستیم و برستیم
 چون نانکه تو از صحبت مادرور شدستی مانیز هم از صحبت مادرور شدستی
 چون نانکه تو بشکستی ما نیز بریدیم چون نانکه تو بشکستی ما نیز بریدیم
 (سنایی خزنوی) ۴۹

من عهد تو سخت سست میدانستم بشکستن آن درست میدانستم
 این دشمنی ای دوست که با من زخمها آخر کردی نخست میدانستم
 (مهنتی گنجوی) ۵۰

چه حاصل رفتن از کوی تو چون ناید وفا از کس
 گرفتم دل بهر سست بیمانی دگر بستم
 (آزاد اصفهانی) ۵۱

یوفا بودی از اول من ترا نشناختم حیف زاوقاتی که در عشق تو پابع ساختم
 (مجنون اصفهانی)

گشت کوتاه چنان رسنه مهرت که زدستم
 شدرها عاقبت از بسکه تو بگستی و بستم
 من اگر نیکم اگر بد که پس از اینجهه وندی
 به نخواهم شدن ایدوست همینست که هستم
 (مجنون اصفهانی) ۵۲

نیاز عاشقان معشوق را بر ناز میدارد تو سرتاها وفا بودی ترا من بیوفا کردم
 (بیر اصلی قمی) ۵۳

در شکایت از سنت عهدی و بیوفائی

جفا نگر که بعهد تو در زبان کسی نمیرود سخن از بیوفائی ایام
من پیر سال و ماه نیم بار بیوفائی من چو عمر می گذرد پیر ز آن شدم
(صال شیرازی)

من پیر سال و ماه نیم بار بیوفائی بر من چو عمر می گذرد پیر ز آن شدم
(حافظ)

آخر نه من و تو دوست بودم بده تو شکست و من همانم
(سعدی)

نبایستی ذ اول عهد بستن چو در دل داشتی بیانش شکستن
بناز وصل پروردن کسیرا خطا باشد بتیغ هجر خستن
اگر کنجی بدست آدم دگر بار من و این نوبت و آنها نشستن
(سعدی)

ای از تو مرا امید بهبودی نه با من تو چنان که بیش ازین بودی نه
میدانستم که عهد و پیمان مرا در هم شکنی والی با بن زودی نه
(امیر خسرو دهلوی)

دیده ام دفتر پیمان ترا فرد بفرد هر کجا حرف و فا آمد من هزاره ای
(بغما جندقی)

من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفای عهد نابستن از آن به که بیندی و نهادی
(سعدی)

چه خطا ز بندیدی که خلاص عهد کردی؛ مگر آنکه مافریم و تو دستگاه داری
(سعدی)

علمت همه شوخی و دلبری آموخت بدوسنتیت وصیت نکرد و داده ای
(سعدی)

تو بهنگام وفا گرچه ثبات نبود می کنم شکر که برجور دوامی داری
(حافظ)

گر تو رای جنگ داری ماسیر انداختیم کس نجند با کسی کاید ز راه راستی
فصلها بنگاشتی در راه و رسم دلبری لیک در باب وفا حرفي در آن نگاشتی
(اشرف تبریزی)

بخش پنجم و سوم

آن عهد که با تو بسته بودم یادست هست اثرا فراموش
 (سیدت قاجار) جزء اول

عهد خود را شکست چون دلما دلما را شکست چون سر زانه
 (ولی دشت بیانی) جزء اول

دورو که دل از هر او بده عهد گستیم از دام و هوای تو بجستیم و برستیم
 چون نانکه تو از صحبت مادر شدستی مانیز هم از صحبت تو سیر شدم تیم
 چون نانکه تو بپریدی ما نیز بریدیم چون شکستیم (سایی غزنوی)
جزء اول

من عهد تو سخت هست میدانستم بشکستن آن درست میدانستم
 این دشمنی ای دوست که با من زجفا آخر کردی نخست میدانستم
 (مهنتی گنجوی) جزء اول

چه حاصل رفتن از کوی تو چون نایدو فا از کس
 گرفتم دل به هر سخت پیمانی دگر استم
جزء اول (آزاد اصفهانی)

بیوفا بودی از اول من ترا نشناختم حیف زاوقاتی که در عشق تو ضایع ساختم
 (مجذون اصفهانی) جزء اول

گشت کوتاه چنان رشته هررت که زدستم
 شدرها عاقبت از سکه تو بگستی و بستم
 من اگر زیکم اگر بد که پس از اینمه و نمی
 به نخواهم شدن ایدوست همینست که هستم
 (مجذون اصفهانی) جزء اول

نیاز عاشقان مشوق را بر ناز میدارد تو سرتاپا وفا بودی ترا من بیوفا کردم
 (میر اصلی قمی) جزء اول